



2021-04-29

Remiss av förslag till föreskrifter om vapen, vapentillbehör och ammunition för jakt (NV-04496-18)

Svenska jägareförbundet ("förbundet") har följande huvudsakliga synpunkter på rubricerade förslag:

- Förbundet tillstyrker förslaget att införa en ny regel för blyfri ammunition i kulgevär klass 1. Det är positivt att ca 127 000 jägare som idag innehar ett kulgevär i 6,5x55 för jakt kan gå över till blyfri ammunition om de så önskar, redan innan ett eventuellt förbud mot bly i ammunition kommer från EU.
- Förbundet tillstyrker förslaget om att flytta sälar från klass 1 till klass 2 i enlighet med vad som framförts tidigare.
- Förbundet tillstyrker att den jaktidsliknande bestämmelsen om förbud mot jakt efter rådjur med hagel under perioden 16 augusti – sista september tas bort i enlighet med vad som framförts tidigare.
- Förbundet tillstyrker förslaget att rådjur får jagas med slugs i enlighet med vad som framförts tidigare.
- Förbundet tillstyrker att and m.fl. fågelarter förs till klass 4 i enlighet med vad som framförts tidigare.
- Förbundet tillstyrker att kraven på utseende och ursprung tas bort för halvautomatiska kulgevär i enlighet med vad som framförts tidigare.
- Förbundet avstyrker samtliga förändringar som motiveras av förändringar i EU:s vapendirektiv. Direktivet har inte direkt effekt i medlemsstaterna, har inte ännu implementerats av Sveriges riksdag och implementering måste ske via vapenlagstiftningen och inte jaktlagstiftningen. Dessutom kan inte ett slopande av övergångsbestämmelserna i forskriften motiveras med EU:s vapendirektiv.
- Förbundet avstyrker förslaget att tillåta nattribmedel vid skydds jakt på hjort utan tillstånd. Förslaget blir vilseledande då nattjakt på hjort som sådant inte är tillåten utan tillstånd från Länsstyrelsen. Istället bör tillstånd till vanlig belysning samtidigt utfärdas av Länsstyrelserna när tillstånd ges för just nattjakt vilket är möjligt enligt dagens lagstiftning. Något behov av författningsändringar föreligger således inte.
- Förbundet avstyrker förslaget att reglera vapentillbehör och eftersök i föreskriften i dess nuvarande form. Föreskriftens innebörd är inte tydlig för envar och kan lätt missförstås och måste kompletteras/förändras med hänsyn till gällande lag och förordning.
- Förbundet vidhåller sitt tidigare ingivna förslag om jakt med pil och båge och hemställer om att positivt beslut i ärendet tas skyndsamt.



Svenska Jägareförbundet

Förbundet har följande utvecklade synpunkter på delar av förslaget.

Blyfri ammunition

Förbundet har tillsammans med LRF föreslagit i princip det som nu Naturvårdsverket lägger fram när det gäller kulammunition i klass 1 och tillstyrker därför detsamma. Förbundet vill dock framhålla att det finns behov av att se över hela klassindelningen och framförallt kraven på kulvikt i klass 2 och 3 som också kommer att innebära ett problem vid en övergång till blyfri ammunition. Liksom för klass 1 behöver gränserna för kulvikt sänkas något så att lättare kopparprojektiler kan användas som alltså stabiliserar i aktuella kalibrar/pipor med de räffelstigningar som är aktuella. Sannolikt behöver inte kraven på anslagsenergi ändras då en något lättare kula normalt ger något högre anslagshastighet och därmed högre anslagsenergi eftersom energin är proportionell mot hastigheten i kvadrat, men endast proportionellt mot kulvikten som sådan.

EU:s vapendirektiv, övergångsbestämmelser m.m.

Som Naturvårdsverket själv konstaterar i konsekvensutredningens inledande text i punkt 1.3.1. om **EU:s vapendirektiv så reglerar direktivet inte alls VAD vapen får användas till**. Det räcker med detta konstaterande för att inse att jaktlagstiftningen och **Naturvårdsverkets föreskrifter inte behöver, ska eller får ta hänsyn till detsamma**. All eventuell implementering av EU:s vapendirektiv ska ske i vapenlagstiftningen. I annat fall kan inte innehav m.m. regleras som ju är direktivets syfte.

Även om så vore fallet så har inte EU:s vapendirektiv direkt effekt i medlemsstaterna och måste först implementeras för att vara gällande. Detta betyder att innan Riksdagen ändrat vapenlagen, Regeringen ändrat vapenförordningen, **finns inget mandat för Naturvårdsverket att i sin föreskrift föregripa den implementering som överordnade instanser har att göra**. Det vore ett anmärkningsvärt brott mot vår grundlag och rättsordning om så skulle ske.

Mot bakgrund av ovanstående ska således gällande övergångsbestämmelser kvarstå och samtliga nya krav på vapenlängd, förbud mot fällbara kolvar m.m. ej införas i nuläget. Om det inte behöver införas för enhandsvapen som i föreliggande förslag så behövs det ej heller för kulgevär, hagelgevär och kombinationsvapen.

Nattniktmedel vid skydds jakt på hjort

Belysning, och för vildsvin även nattniktmedel, är idag tillåtna enligt 14 – 14a §§ jaktförordningen för arter som får jagas dygnet runt. Det är inte lämpligt att i Naturvårdsverkets föreskrifter om jaktmedel tillåta vissa jaktmedel för jakt som inte är tillåtet enligt lag eller förordning. Detta är en viktig grundprincip. Läsaren av föreskriften förleds annars att tro att det är tillåtet utan tillstånd och kan hamna i en situation att man begått lagbrott utan att förstå det.

Idag får endast jakt efter hjort m.fl. arter ske under natten efter tillstånd från Länsstyrelsen enligt 9 § jaktförordningen. Länsstyrelsen kan sedan enligt 15a och 15 c §§ jaktförordningen meddela undantag från förbudet mot att använda belysning, dock inte nattniktmedel. I de fall Länsstyrelsen meddelar beslut om undantag från förbuden mot att jaga på natten efter hjort, kan Länsstyrelsen således samtidigt besluta om användning av belysning redan idag. Vanlig belysning är att föredra om det verkligen är skydds jakt som är syftet, d.v.s. att vilt ska skrämmas från aktuella platser de orsakar skada. Belysning som är synligt för djuren kan ha en skärmseffekt om belysningen förknippas med obehag. Endast Naturvårdsverket kan emellertid medge tillstånd att använda nattniktmedel men sådana riktmedel ger inte någon skrämseffekt utan syftar mer till att effektivt döda djuren utan att jägaren ska kunna upptäckas av viltet.



Svenska Jägareförbundet

Det Naturvårdsverket vill åstadkomma med sitt förslag tillgodoses således redan i huvudsak genom gällande lagstiftning och inget behov till ändring föreligger således. Förslaget synes delvis bero på ett missförstånd om innehåll i gällande rätt. Enligt konsekvensutredningen är detta ett fenomen som i huvudsak berör ett län och kan även av den anledningen inte motivera den förslagna ändringen, även om det skulle finnas ett behov av nattributmedel i enstaka fall.

Om det verkligen föreligger ett behov av enklare dispensförfarande så anser förbundet att det vore lämpligare om länsstyrelserna fick den möjligheten genom en ändring i jaktförordningen istället för att Naturvårdsverket meddelar föreskrifter i frågan. Förbundet anser därför att frågan behöver utredas i ett vidare perspektiv och föreslår att Naturvårdsverket inget en framställning till regeringen i frågan.

Eftersök

Jägarnas skyldighet och Polismyndighetens möjlighet att bedriva eftersök av vilt regleras i 26 a § samt 28 § 1 st jaktlagen. Genom dessa paragrafer ska jägarna och polisen få ”vidta de åtgärder som behövs” för att spåra upp och avliva vilt. Genom användning av dessa generella begrepp så utpekas inga särskilda förutsättningar och inga särskilda åtgärder. Utan från fall till fall måste jägaren och trafikeftersöksjägaren bedöma vad som är möjligt och lämpligt att göra.

En sådan lösning har länge bedömts lämplig för att det är omöjligt att utpeka exakt vad som ska göras i varje enskild unik situation. Normalt sett så har man därför ansett att man får göra eftersök i mörker även av de arter då jakt annars inte är tillåten, på tider under året då jakt annars inte är tillåten eller annars med användande av metoder och jaktmedel som inte är tillåtna för jakt. Exempelvis kan motorfordon ofta vara en förutsättning för att genskjuta eller komma ikapp skadat vilt eller hindra viltet att undkomma och annars ej tillåten ammunition har beroende på omständigheterna ansetts tillåten. Även användning av hund som går ikapp och håller fast eller avlivar viltet samt användning av kniv för själva dödandet av viltet kan ofta anses nödvändigt och därför tillåtet.

När nu Naturvårdsverket i förslaget föreslår en viss särskild utökad reglering av vissa jaktmedel för just eftersök, så begränsar det möjligheterna till användning av olika vapen, riktmedel och ammunition för eftersök i förhållande till de tolkningar som hittills varit möjliga med stöd av 26 a § och 28 § 1 st jaktlagen. Dessutom så väcks frågor på hur man exempelvis ska se på jakt i mörker (med användning av pannlampa o.dyl.), användning av motorfordon samt avfångningshundar och kniv? Förbundet motsätter sig en detaljreglering som försvårar för jägare och trafikeftersöksjägare att förkorta viltets lidande i eftersökssituationer.

En möjlig lösning kan vara en informationsparagraf om reglerna i 26 a § och 28 § 1 st jaktlagen och entydig skrivning att föreskriften inte begränsar de möjligheter som kan finnas enligt dessa paragrafer i lagen.

Vapentillbehör

Det är svårt att i en föreskrift förutse och reglera samtliga lämpliga vapentillbehör. Det är också viktigt att en föreskrift lätt kan förstås av envar som läser den.

Den viktiga principen om att endast jaktmedel kan regleras och att det som inte är jaktmedel är fritt att användas bör tydliggöras i föreskriften. I annat fall kommer den vanlige jägaren förstå förslaget som att endast det som anges i föreskriften får användas. Man kan tex ställa sig frågan om kosmetiska förändringar eller tillbehör inte får användas, för de har ju ingen påverkan på den praktiska precisionen vid skjutmomentet under jakt, men camouflagefärg på ett vapen kan ju göra en jägare mer effektiv som jägare då upptäckt kan undvikas?



Svenska Jägareförbundet

Det uppkommer vidare en osäkerhet för läsaren eftersom endast vissa vapentillbehör (jaktmedel) exemplifieras och läsaren undrar då vilka andra vapentillbehör som kan komma att inkluderas vid en tolkning. Förbundet anser också att det är lämpligt med en exemplifiering men föreskriftstexten behöver utvecklas så att läsaren bättre förstår på vilka grunder bedömningen av om andra vapentillbehör kan ingå ska ske. Se mer nedan under detaljkommentarerna.

När det gäller exempelvis belysning i samband med jakt så regleras det i jaktförordningen 14-15a§§ vilket innebär att det anses som ett jaktmedel. I förslaget har det lagts till en informationsparagraf (1 kap 3§) om innehållet enbart vad gäller 14a§ jaktförordningen. För läsaren av föreskriften skulle även bestämmelserna om belysning i övrigt i jaktförordningen behöva informeras om, så att det står klart för envar att exempelvis ficklampa och pannlampa (som inte monteras på vapnet) är tillåtet vid viss form av jakt.

Definitionen av vapentillbehör begränsar ju dessa till endast sådant som monteras eller fästs på vapnet. I sådant fall skulle inte exempelvis en pannlampa anses som jaktmedel enligt definitionen men däremot omfattas den av 14 § jaktförordningens reglering av jaktmedel. Detta blir motstridigt och olämpligt ur juridisk synpunkt.

Förbundet har dessutom ett antal synpunkter på detaljer i förslaget till föreskrifter i enlighet med följande.

1 kap 5 § Definitionen av **eftersök** är felaktig. I jaktliga sammanhang är det enligt 28 § 1 st jaktlagen en förutsättning att viltet skadats för att jägaren ska (och får) vidta de åtgärder som behövs för att spåra upp och avliva djuret. I trafiksammanhang gäller däremot enligt 26 a § jaktlagen att det inte krävs att ett vilt har skadats utan endast ”varit inblandat i en sammanstötning” med motorfordon eller spårbundet fordon. Tidigare krävdes att viltet skadats men det ledde till att personer friades från bristande anmälningsskyldighet då man inte kunde konstatera att viltet skadats vid sammanstötningen. Definitionen i föreskriftsförslaget behöver även justeras så den överensstämmer i övrigt med lagtexten, även vad gäller definitionen av jakt i 2 § jaktlagen. Definitionen av *eftersök* bör därför ändras till: *Att söka efter, spåra eller förfölja vilt som skadats vid jakt eller varit inblandat i en sammanstötning med motorfordon eller spårbunden trafik, i syfte att döda sådant vilt.*

Definitionen av **fällbar kolv** behöver förtydligas så att det står klart att exempelvis den normalt sett lätt löstagbara framstocken på ett brytvapen (såsom ett vanligt hagelvapen eller kombinationsvapen) anses påverka ett vapens funktionalitet så det inte medför ett förbud mot den vapentypen för jakt. Alternativt införs detta förtydligande för de vapentyper som är aktuella – enkelskotts hagel- och kombinationsvapen av bryttyp. Se även vad som anges ovan om implementering av EU:s vapendirektiv.

Definitionen av **instickspipa** behöver ändras enligt följande; *Lös pipa avsedd att monteras i hagelpipa så att hagelpipan kan användas för kulpatron.* I annat fall skulle inte instickspipor kunna monteras i kombinationsvapen eftersom de redan har en kulpatron per definition. Det är ju pipans användningsområde som ändras med en instickspipa – inte vapnets användningsområde i sig.

Definitionen av **vapentillbehör** bör ändras så den likt dagens föreskrift tydligare anger att i dagligt tal rödpunktssikte (ljuspunktsikte) är tillåtet att använda vid jakt. Vidare bör det vara ”träffsannolikheten vid skjutmomentet under jakt” som ökar t.ex. med hjälp av benstöd osv, inte den tekniska egenprecisionen på ett vapen. Om endast begreppet ”precisionen” används uppfattas det som endast teknisk egenprecision på själva vapnet



Svenska Jägareförbundet

vilket endast kan förbättras med vissa av de uppräknade vapentillbehören. Vidare bör hjälpmedlet ”avståndsmätare” inkluderas i uppräknningen – då sådana finns inbyggda i vissa kikarsikten eller används separat i en handhållen enhet.

- 2 kap 5 § 1 p Enligt 14 § jaktförordningen så är lampa på vapnet tillåtet vid viss jakt så förslaget måste justeras i enlighet därmed.
- 2 kap 12 § I första punkten saknas mink – vilken däremot återfinns i 4 kap 10 § samt 5 kap 6 § med annars motsvarande reglering. I konsekvensutredningen anges tvärtom att mink finns med så det måste röra sig om ett misstag.
- 2 kap 15 § Kulpatroner klass 3 utan krav på expanderande kula föreslås för skydds jakt på järv. Ett sådant krav finns dock i 5 kap 7 § och det bör regleras lika. Förbundet anser att liksom i Naturvårdsverkets förslag om vissa lättnader i kraven som framlades 2019, bör krav på expanderande kula krävas när klass 3 vapen tillåts på vilt som normalt tillhör klass 2.
- 2 kap 16 § Förbundet avstyrker som framgått ovan förslaget att tillåta nattriiktmedel vid jakt på hjort via föreskriften. Förslaget är dessutom så otydligt skrivet att den enskilde kan få uppfattningen att detta skulle gälla vid skydds jakt på enskilds initiativ som numera är möjligt på dovkalv och kronkalv. Det nämns inget om att tillstånd måste ha beviljats från länsstyrelsen som sker på andra håll i förslaget (se tex 2 kap 15 §). Sådan jakt är dock inte tillåten under dygnets mörka timmar utan tillstånd från Länsstyrelsen. Som framgått ovan kan därför tillstånd för användning av sådan belysning beviljas samtidigt som själva jakten nattetid beviljas.
- 2 kap 17 § Förslaget innebär en generell sänkning av kraven på kulpatroner med en klass vid viss skydds jakt. Förbundet tillstyrker detta vid sänkning från klass 1 till 2 eftersom då finns alltfjämt krav på expanderande kula. Vid en sänkning från klass 2 till klass 3 så försvinner däremot kravet på expanderande kula, vilket ger en dramatisk minskning av kulans effektivitet som förbundet menar riskerar att orsaka onödigt lidande för viltet. Förbundet anser att liksom i Naturvårdsverkets förslag om vissa lättnader i kraven som framlades 2019, bör krav på expanderande kula krävas när klass 3 vapen tillåts på vilt som normalt tillhör klass 2.
- 3 kap 9 § 1 p Enligt 14 § jaktförordningen så är lampa på vapnet tillåtet vid viss jakt så förslaget måste justeras i enlighet därmed.
- 4 kap 7 § 1 p Enligt 14 § jaktförordningen så är lampa på vapnet tillåtet vid viss jakt så förslaget måste justeras i enlighet därmed.
- 4 kap 7 § 3 p Här tillåts slät choke för användning i kombinationsvapen, men inget undantag för räfflad choke finns likt för hagelvapen enligt 3 kap 15-16 §§ då slugs får användas. Däremot tillåts slugs i kombinationsvapen vid eftersök enligt 7 kap 4 § 2 p. Ett undantag motsvarande 3 kap 15-16 §§ bör således införas för kombinationsvapen då slugs får användas.
- 4 kap 10 § Här anges kaliber ”5,6” men i andra paragrafer anges andra benämningar såsom ”5,6 mm (.22)” eller ”5,5 mm”. Se bl.a. 5 kap 3 § samt 6 kap 2 §. Samma benämning bör användas överallt, förslagsvis 5,6 mm (.22).
- 5 kap 3 § Kan tas bort med hänsyn till 5 kap 5 § som reglerar samma fråga fast med delvis annat innehåll. Detta är motstridigt och inte lämpligt.



Svenska Jägareförbundet

- 5 kap 4 § Enligt 14 § jaktförordningen så är lampa på vapnet tillåtet vid viss jakt så förslaget måste justeras i enlighet därmed.
- 7 kap 1 § Termen ”*Jaktvapen*” ska inte användas utan termen ”*Vapen*”. Det räcker med att läsa det föreslagna namnet på föreskriften som motivering.
- 7 kap 2 § Som framgått så är det redan tillåtet med lampa och pannlampa m.m. belysning vid vissa jaktformer efter vissa arter enligt 14 § jaktförordningen. Detta bör framgå av paragrafen och att den nu föreslagna texten här är ett tillägg till dessa bestämmelser. Dessutom bör det tydliggöras att även pannlampa, ficklampa o.dyl. får användas vid eftersök eftersom det ju enligt nämnda paragraf i jaktförordningen anses som ett jaktmedel. Se mer ovan angående allmänt om eftersök.
- 7 kap 3 § Se ovan angående allmänt om eftersök. Förslaget i denna del innehåller därutöver ett par otydligheter och mindre bra förslag. Ordet *avlivning* används här utan att det definieras – när det i själva verket rör sig just om jakt (eftersök). Istället bör texten lyda; *Vid eftersök som bedrivs inom sammanhållen bebyggelse, när skott avlossas på kort håll, får kulammunition...* Det är endast kulammunition som är klassificerad. Se vidare ovan under exempelvis 2 kap 17 § och förbundets krav på expanderande kulor i klass 3. Detta är särskilt viktigt vid jakt i sammanhållen bebyggelse då helmantlade kulor som inte expanderar generellt sett har en större benägenhet att rikoschettera vid träff i hårda material som kan vara vanliga just i sammanhållen bebyggelse. Och då andra byggnader och människor i större utsträckning befinner sig i sådana områden blir risken för olyckor än större och kraven på expanderande kulor än viktigare.
- 7 kap 4 § Se ovan angående allmänt om eftersök. Den föreslagna lydelsen skulle exempelvis medföra att hagel inte får användas vid eftersök på annat än exempelvis rådjur och andra viltarter tillåtna att jagas med hagel. Idag anses exempelvis en jägare som skjuter t.ex. en dovkalv med sin drilling och klass 1 kulammunition, kunna avsluta ett eftersök med någon av hagelpiporna för att snabbt förkorta viltets lidande. Detta är fullt rimligt då en dovkalv har samma storlek som ett rådjur, men trots det endast får jagas med kulvapen klass 1 eller slugs i enkelpipiga hagelvapen. Denna och liknande situationer skulle med föreslagen lydelse inte kunna lösas snabbt för att förkorta vilts lidande p.g.a. en detaljreglerad bestämmelse om eftersök. Detta är inte något förbundet kan ställa sig bakom.
- 8 kap 6 § 5 p Ett ”*viltforskningsprojekt*” är ingen juridisk eller fysisk person som har rättshandlingsförmåga utan begreppet ”*utbildningsinstitution*” eller likande bör användas.
- 8 kap 6 § 2 st Det hänvisas felaktigt till p 1 – det ska vara p 2.
- 9 kap 3 § Se ovan angående övergångsbestämmelserna. Paragrafen ska kvarstå.



Svenska Jägareförbundet

I konsekvensanalysen på s. 34 angående 6 kap 1-7§ anges felaktigt att en piplängds- och vapenlängdsbestämmelse anges i föreskriftsförslaget. Felaktiga paragrafhänvisningar förekommer också i stycket.

I övrigt har förbundet inget att erinra mot förslaget.

SVENSKA JÄGAREFÖRBUNDET

Bo Sköld
Generalsekreterare

Ola Wälimaa
Förbundsjurist